

Informacijos dėl ESO išmaniosios apskaitos sprendimo viešųjų pirkimų paskelbimo patikslinimas

ESO intensyviai dirba rengiantis išmaniųjų skaitiklių diegimui Lietuvoje. 2018 rudenį kvietėme potencialius viešųjų pirkimų dalyvius susipažinti su preliminariais ESO planais, aptarti kylančius technologinius ir viešųjų pirkimų klausimus. Vėliau parengėme planuojamus kvalifikacinius reikalavimus ir juos pateikėme rinkos konsultacijai, gavome tikrai vertingų įžvalgų. Šiuo metu tiksliname kvalifikacinius reikalavimus bei formuluojame tiekėjų kvalifikacinės atrankos kriterijus. Planuojame iki 2019 m sausio 31d. pradėti viešojo pirkimo procedūras paskelbiant kvalifikacinę atranką. Kvalifikacinės atrankos metu tikimės pasirinkti iki 6 stipriausių tiekėjų, kurie toliau dalyvaus konkurse ir gaus pirkimo technines sąlygas bei varžysis dėl ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo.

Keletas svarbių atnaujinimų/pasikeitimų

1. **Atviras technologijai pirkimas (Technology open tender)** - Informuojame, kad nevykdysime atskiro konkrečios ryšio technologijos pirkimo, leisime pagrindiniam tiekėjui parinkti ryšio technologiją, geriausiai atitinkančią mūsų reikalavimus, kurie bus pateikti techninėje specifikacijoje. Neatmetama nei viena galima komunikacijos technologija, t. y. duomenų surinkimui tiekėjai galės parinkti bet kurią, mūsų pateiktus reikalavimus atitinkančią technologiją ar kelių technologijų kombinacijas.

Viena iš priežasčių, kodėl nuspręsta ryšio technologijos (technologijų kombinacijos) parinkimą patikėti profesionalams tiekėjams ir skelbti „technology open“ išmaniosios apskaitos infrastruktūros (SMI - Smart Metering Infrastructure) pirkimo konkursą yra numatomas mažas duomenų atvaizdavimo kas 15 minučių poreikis. Įvertinus dabartinius klientų besinaudojančių Mano Gilės savitarnos portalu įpročius, matome, kad labai mažam klientų kiekiui (15-20%) duomenys turėtų būti atvaizduojami kas 15 minučių, daugeliui užtektų atvaizdavimo kartą ar kelis kartus per parą. Tikslūs reikalavimai bus pateikti techninėje specifikacijoje.

Rinkos konsultacijų metu testavome NB IoT technologiją, kuri yra gerai vertinama dėl didelės skverbties ir turi didelį potencialą, tačiau lyginant su kitomis technologijomis yra pakankamai nauja (not mature), neišbandyta masinių skaitiklių diegimų atveju. Ir toliau tęsiame šios technologijos testavimą, šiuo metu vykdomas testavimui reikalingų skaitiklių su NB IoT ryšio technologijos moduliais pirkimas.

Akcentuotina, kad šiuo metu Programos įgyvendinimo paruošiamieji darbai nestabdomi (toliau rengiamos išmaniųjų skaitiklių ir Išmaniosios apskaitos informacinės sistemos techninės specifikacijos ir kiti pirkimo dokumentai).

2. **15 min reikalavimas** – konsultuojantis su rinka vertinome galimybes ne tik rinkti, bet ir perduoti į IT sistemas išmaniųjų skaitiklių rodmenis, kas 15 min, tačiau matome, kad tai ženkliai padidins programos IT dalies kaštus ir rizikas, todėl priimtas sprendimas, kad rodmenis fiksuojame skaitiklyje 15 min intervalais ir siunčiame į Išmaniosios apskaitos informacinę sistemą (SM IS) ne rečiau nei kartą per parą didžiajai daliai vartotojų (tiksliau bus apibrėžta techninėje specifikacijoje). Vertiname, kad šis reikalavimas atitinka ne tik šiuo metu galiojančių, bet ir svarstomų ES direktyvų ir su jais susijusių teisės aktų reikalavimus. Tikime, kad retesnis rodmenų surinkimo dažnumas įgalina naudoti daugiau ryšio technologijų, didina tiekėjų konkurenciją ir galimybes diegti ekonomiškai naudingiausią sprendimą.
3. **Atnaujintos gairės** – pateikiame atnaujintas esminių išmaniosios apskaitos sistemos/sprendimo pirkimo gaires. **Laiko grafikas pateiktas atskirame faile.**
4. **Apibrėžtos pagrindinės sąvokos**
Siekiant išvengti neteisingo interpretavimo ir nesusipratimų apibrėžiame pagrindines sąvokas

Išmanusis skaitiklis arba SM	Elektroninis skaitiklis, paženklintas „CE“ ženklu ir papildomu metrologiniu ženklu pagal 2014/32/ES arba 2004/22/EB direktyvą, kuris matuoja energijos suvartojimą, fiksuoja įvykius prietaise bei skirstymo tinkle / sistemose ir daugiau kitos informacijos nei įprastas (analoginis) energijos skaitiklis, ir komunikacinio modulio pagalba, naudojant DLMS (angl. Device Language Message Specification) aplikacinio lygio protokolą, nuotoliniu būdu perduoda (išsiunčia) ir gauna duomenis, skirtus informacijai, skirstymo tinklo / sistemų stebėsenai ir valdymui.
Komunikacijų infrastruktūra arba Comms	Komunikacijos, jungiančios didelį objektų kiekį, mažiausiai visus Išmaniuosius elektros skaitiklius Lietuvoje, ir pritaikomas būsimiems Išmaniojo tinklo poreikiams. Infrastruktūra iš esmės susideda iš įvairių komunikacijos modulių ir antenų (jei reikia), galimai iš DCU arba kitų agreguojančių mazgų / šliuzų ir tokiu būdu sukuria vieningą tinklą, kuriuo galima perduoti duomenis iš išmaniųjų skaitiklių į išmaniosios apskaitos informacinę sistemą.
Išmaniosios apskaitos informacinė sistema arba SM IS	Pagrindinis išmaniosios apskaitos duomenų surinkimo ir valdymo IT sprendimas, kuris gali būti sukurtas kaip vientisas sprendimas (platforma), kaip atskiros sistemos ar aplikacijos, susidedančios iš kelių funkcinų elementų. Pirmiausia ji turi veikti kaip išmaniosios apskaitos infrastruktūros komunikacijos valdymo ir stebėsenos sistema, kad būtų užtikrinama komunikacija su skaitikliais. Taip pat ji turi palaikyti kriptografiją ir informacijos saugą visame tinkle ir saugiai surinkti visus apskaitos duomenis, reikalingus tinklo valdymui ir energijos vartojimo sąskaitos išrašymui. Galiausiai sistema turi palaikyti elektros energijos ir gamtinių dujų vartojimo duomenų ir susijusių įvykių surinkimą, saugojimą, apdorojimą ir validaciją bei per tarpusavio sąsajas perduoti reikalingus duomenis į kitas Bendrovės verslo sistemas, tokias kaip Turto valdymo, Bilingo, Klientų aptarnavimo, Tinklo valdymo ir kt.
Išmaniosios apskaitos infrastruktūra arba SMI	Infrastruktūra, kurią sudaro išmanieji skaitikliai, komunikacijų infrastruktūra, įskaitant duomenų koncentratorius (jei pasirinkta komunikacijų infrastruktūra yra su DCU), ir išmaniosios apskaitos informacinė sistema, sukurta atsižvelgiant į Pirkėjo pateiktą techninę SMI specifikaciją ir pagal Lietuvos ir ES teisės aktus.

Naujausia informacija bus pateikiama <https://www.eso.lt/en/smart-metering-programme.html?sr=RVdTSUQ9MzRvOGtsbm81b2RldWkyNW83YW5zMzBibDY>

Paskelbus pirkimą – visiems rinkos konsultacijose dalyvavusiems tiekėjams el. paštu išsiųsime kvietimus dalyvauti pirkime.

Tuo pačiu pažymime, kad šiuo metu koncentruojamės į pasiruošimą pirkimo paskelbimui, todėl susitikimai su potencialiais pirkimų dalyviais nėra organizuojami. Jei turite klausimų prašome kreiptis el. paštu smart@eso.lt

Masinis išmaniųjų skaitiklių diegimas Lietuvoje numatomas 2020 m. rudenį.

Dėkojame, kad domitės ESO planais, aktyviai dalyvaujate rinkos konsultacijų metu. Tikimės aktyvaus Jūsų dalyvavimo pirkimų konkursuose.